

Til lovforslag nr. L 246 og L 247. Betænkning afgivet af kommunaludvalget den 1. juni 1987

Betænkning

over

I. Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner

(Ophævelse af deponeringsordning vedrørende 1987 samt ændring af det amtskommunale bloktilskud)

II. Forslag til lov om den kommunale og amtskommunale skatteudskrivning i 1988

Udvalget har behandlet lovforslagene i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til indenrigsministeren, som denne har besvaret dels skriftligt, dels i samråd.

Udvalget har endvidere modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

Amtsrådsforeningen i Danmark,
Birkærød Kommune,
Danmarks Kommunistiske Parti,
Dragør Kommune,
Frederiksborg Amtsråd,
Fyns Amtskommune,
Kommunernes Landsforening,
Københavns Amtsråd,
Lyngby-Taarbæk Kommune,
Pædagogisk Medhjælperforbund,
Rødovre Kommune,
Storstrøms Amtsråd,
Vejle Amtsråd,
Viborg Amtsråd og
Værløse Kommune.

Som bilag til betænkningen er optrykt aftale af 29. maj 1987 mellem regeringen og Det Radikale Venstre om den kommunale økonomi i 1987 og 1988.

Herefter indstiller et *flertal* (Det Konservative Folkepartis, Venstres, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af

udvalget) lovforslagene til *vedtagelse* med de af ministeren stillede ændringsforslag.

Flertallet kan tilslutte sig regeringens målsætninger for den kommunaløkonomiske politik. Flertallet er således enig i, at den samlede kommunale udskrivningsprocent ikke bør stige fra 1987 til 1988, og at kommunernes udgifter bør svare til de aftaler, der i maj 1986 blev indgået mellem regeringen og de kommunale parter.

Flertallet henviser i øvrigt til den som bilag optrykte aftale mellem regeringen og Det Radikale Venstre om den kommunale økonomi i 1987 og 1988.

Et *mindretal* (Socialdemokratiets medlemmer af udvalget) ønsker at udtale følgende:

Med aftalen af 29. maj 1987 mellem regeringen og Det Radikale Venstre cementeres den hensigt, som regeringen under hele forløbet har haft over for primærkommunerne. Aftalen tager ikke hensyn til veldokumenterede merudgifter, som i henhold til fælleserklæringen af 13. maj 1986 skulle kompenseres. Herved bliver det umuligt for kommunerne at overholde den fastsatte udgiftsramme, og det medfører igen deponeringsafgifter. Derved presses de kommunale skatter yderligere i vejret, og falskheden i regerin-

gens argumentation om at tilstræbe uændrede skatteprocenter i 1988 fremtræder klart. Regeringens indgreb er den væsentligste årsag til såvel tidligere som kommende kommunale skatteforhøjelser.

Med aftalen fjernes det amtskommunale selvstyre med katastrofale følger for sygehus- og sundhedsområdet. Indgrebet over for amtskommunerne er endog endnu værre end det, regeringen har forsøgt at opnå ved forhandling med Amtsrådsforeningen.

Den væsentligste årsag til amtskommunerens økonomiske problemer for 1988 er nye drastiske nedskæringer af de amtskommunale bloktilskud på op imod 2 mia. kr.

For overhovedet at opnå balance i den amtskommunale økonomi har regeringen og Det Radikale Venstre i den indgåede aftale brugt de samme penge to gange. Først bruges pengene til at opretholde uændret aktivitetsniveau i 1988 i forhold til 1987. Derefter forsøger man at bilde offentligheden ind, at de samme beløb kan anvendes til en indsats for at nedbringe ventelisterne. Det hænger simpelt hen ikke sammen. At over en tredjedel af den anviste finansiering fremskaffes ved lån, som skal dække den løbende drift, viser kun det usunde og kortsigtede i aftalens indhold.

De skjulte formål med et indgreb af den karakter kan kun være dels at underminere et velfungerende offentligt sygehus- og sundhedsvæsen for herigennem at bane vejen for private betalingshospitaller, dels at presse amtskommunerne og skatteyderne til at acceptere brugerbetaling på sundhedsområdet.

For Socialdemokratiet har det været beskæmmende at konstatere, at Det Radikale Venstres stillingtagen før og under lovforslagenes 1. behandling alene har haft til formål at profilere sig selv i forhold til regeringen. Derimod dokumenterer aftalen mellem regeringen og Det Radikale Venstre klart, at hensynet til den primærkommunale og amtskommunale økonomi og det lokale selvstyre ikke har spillet nogen rolle i de lukkede forhandlinger.

Hele regeringens konfrontationslinje over for de kommunale organisationer er under udvalgsbehandlingen også blevet udstrakt til Folketingets kommunaludvalg. På trods af, at Folketingets kommunaludvalg gennem samråd med indenrigsministeren forsøgte at til-

rettelægge en forsvarlig procedure for lovforslagenes behandling, har regeringen end ikke opfyldt sit løfte om en hurtig orientering til Folketinget om den indgåede aftale. Der forløb næsten to døgn, fra offentligheden fik nyheden om aftalen, og til indenrigsministeren fandt det hensigtsmæssigt at tilstille Folketingets kommunaludvalg den indgåede aftale. Tilsyneladende er regeringen af den opfattelse, at når den har sikret sig det mindst mulige flertal for et indgreb i den kommunale økonomi, i strid med de kommunale organisationers ønsker, så er det videre udvalgsarbejde uden særlig interesse.

Med de arbejdsvilkår mindretallet har haft, har det været umuligt at færdiggøre mindretallets del af udvalgsarbejdet inden for den tidsfrist, hvor flertallet forlangte betækning afgivet. Mindretallet ønsker derfor fornyet udvalgsbehandling mellem 2. og 3. behandling og vil fremkomme med sine ændringsforslag til lovforslagets 3. behandling.

Socialdemokratiet må på det skarpeste tage afstand fra indgrebets indhold og fra den konfrontationslinje, der føres såvel over for de kommunale organisationer som over for Folketingets store mindretal.

Et andet mindretal (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget), der indstiller forslag til lov om den kommunale og amtskommunale skatteudskrivning i 1988 til *forkastelse*, ønsker at give udtryk for følgende:

Historisk er der en lang tradition for lokalt selvstyre i Danmark. Allerede i den tidlige middelalder mødtes bønderne i landsbyen til gæstestævne, hvor de under ledelse af en oldermand diskuterede jordens dyrkning og holdt retterting. Tilsvarende opstod der under kongeligt privilegium et vist lokalt selvstyre i købstæderne, idet der fra midten af 1200-tallet opstod lokale råd bestående af 12 rådmænd, der i begyndelsen var valgt af borgerne. Omkring 100 år senere begyndte disse råd at vælge en borgmester, der sammen med rådmændene udgjorde magistraten. Rådene fik stadig større indflydelse, ikke mindst da klostrenes ejendele med reformationen i 1536 i væsentligt omfang overgik til købstæderne, og da disse samtidig overtog en del opgaver, som hidtil havde påhvilet kirken, f.eks. skole- og fattigvæsen.

Trods denne lange tradition har omfanget af det lokale selvstyre imidlertid varieret en

del i omfang og intensitet. Således forsvandt det oprindelige landsbystyre, efterhånden som bønderne økonomisk og retligt blev underkastet herremændenes magt, og det opstod først igen efter landboreformerne i det 18. århundrede. Det lokale selvstyre i byerne sygnede hen under enevælden, og magten gled over til kongens embedsmand, fogden. Den lokale magistrat blev sat under tilsyn af stiftamtmandene, og magistratens medlemmer blev efterhånden kun embedsmænd for kongen. Først mod enevældens slutning blev der igen et vist lokalt selvstyre, men det voksede sig langsomt stærkere, bl.a. under påvirkning af den franske revolution og den efterfølgende frihedsbevægelse i Europa, og med grundloven af 1849 indførtes det som princip i det danske folkestyre.

Det kommunale selvstyres omskiftelige tilværelse op gennem historien understreger imidlertid, at det ingenlunde er en selvfølge eller en uforanderlig størrelse. Tværtimod vil der altid være statscentralistiske strømninger båret frem af politiske magthavere og embedsmænd i troen på egen fuldkommenhed og mistroen til en lokalbefolknings evne til selv at tænke og tage stilling. Historien viser os, at det lokale selvstyre skal der kæmpes for.

Som under herremændene og under enevælden har det lokale selvstyre i årene med den borgerlige regering været under indskrænkning. En lang række drastiske indgreb er blevet gennemført uden det fjerneste hensyn til de vilkår, hvorunder kommunerne arbejder. Kommunerne er på denne måde i vidt omfang forsøgt gjort til statslige ekspeditionskontorer.

Forslaget om at lovgive om den enkelte kommunes skatteudskrivning betegner et nyt højdepunkt i denne udvikling. At lovgive om skatteudskrivningens størrelse (som efter ministerens ændringsforslag bliver resultatet for amtskommunernes vedkommende) er et indgreb af hidtil uset hårdhed, idet regeringen hermed på dette område fører amtskommunernes selvstyre tilbage til tiden før 1400-tallet, hvor det daværende råd fortrængte den statslige foged fra skatteudskrivningen. End ikke under den konservative regering i slutningen af sidste århundrede greb man så hårdhændet ind over for kommunerne som under denne regering.

F.eks. siger Viborg Amtsråd i en henvendelse til Folketingets kommunaludvalg:

»Viborg Amtsråd må kraftigt tage afstand fra disse lovforslag, der vil indebære et fundamentalt indgreb i det kommunale selvstyre og samtidig medføre en markant ubalance mellem indtægter og udgifter.«

Amtsrådsforeningen udtrykker det således:

»Amtsrådsforeningen må på det skarpeste tage afstand fra det foreliggende lovforslag, der bryder med nogle af de hidtidige bærende principper for kommunestyret i Danmark, nemlig retten til at den enkelte kommune og det enkelte amt selv fastsætter den skatteprocent, der er nødvendig for at finansiere de lokale og regionale opgaver. Kun via den enkelte kommunes og det enkelte amts selvstændige skatteudskrivning er det muligt at sikre en reel decentral indflydelse på det serviceniveau, der ønskes lokalt og regionalt. Forskelle i kommuners og amtskommuners skatter skal afspejle forskelle i det kommunale og amtskommunale serviceniveau.«

Indgrebet vil få katastrofale følger for såvel det lokale selvstyre som for serviceniveauet, ikke mindst på sygehus- og sygesikringsområdet.

Trods umulige styringsredskaber lægger regeringen de enkelte amtskommuner til last, at der sker et øget forbrug af sygehus- og sygesikringsydelse. Det indgik f.eks. som en forudsætning for fælleserklæringen fra maj 1986, at der ville ske en stigning på 2 pct. på sygesikringsudgifterne. Alligevel ser det ud, som om stigningen bliver på 5 pct.

Muligvis har regeringen ret i, at befolkningen ikke er begejstret for højere skatter. Men Socialistisk Folkeparti har ikke bare »muligvis«, men helt sikkert ret i, at befolkningen vil være endnu mindre begejstret for ikke at kunne blive behandlet i tilfælde af sygdom, og det vil være konsekvensen af lovindgrebet.

Fyns Amtskommune giver over for kommunaludvalget bl.a. udtryk for,

»... at udgiftsstigningen i sundhedssektoren ikke er et udtryk for amtskommunal ekstravagance, men et udtryk for større lægelig formåen og ændrede normer i befolkningen. Besparelser i den størrelsesorden, der er lagt op til, vil tvinge amtsrådene til at gennemføre reduktioner i behandlingskapaciteten med konsekvenser, som ikke vil finde forståelse i befolkningen.«

For amtskommunernes vedkommende er virkningen af indgrebet f.eks., at en gennemsnitlig amtskommune skal nedlægge 1,5 sygehus med 140 senge, og det er ikke bare et regneeksempel, for indgrebet vil bringe amtskommunerne i en så alvorlig økonomisk klemme, at besparelsesmuligheder på veje og kultur vil forslå så lidt i det samlede regnskab, at de ikke har andre muligheder end at forsøge at finde enkeltprojekter, der hver især er økonomisk tungtvejende, hvis sådanne da overhovedet findes, hvilket er tvivlsomt.

En oversigt fra Københavns og Frederiksborg Amtskommuner over, hvilke nedskæringer man bliver nødt til at foretage, hvis lovforslaget gennemføres, viser helt uoverskuelige konsekvenser. Massefyringer af personale, voksende ventelister til sygehusbehandling samt drastisk forringede forhold for åndssvage er blot enkelte eksempler på, hvad der vil ske.

Over for Folketingets kommunaludvalg har Århus Amtskommune givet udtryk for,

»... at besparelser i den størrelsesorden, som det fremsatte lovforslag lægger op til, ikke vil være mulige, fordi det vil kræve så drastiske reduktioner i serviceniveauet på sundhedsområdet, at det ikke i praksis vil kunne gennemføres.«

Storstrøms Amtskommune har en tilsvarende vurdering:

»Da amtskommunen ikke for nærværende har væsentlige muligheder for at påvirke udgifterne til sygesikringen, betyder det, at sygehusudgifterne må sættes kraftigt ned. Den nødvendige udgiftsreduktion svarer godt og vel til de samlede udgifter på to amtssygehuse.«

Mindretallet finder det i den forbindelse usmageligt, at indenrigsministeren i TV-Avisen den 30. maj 1987 forsøgte at drage netop Storstrøms Amtskommunes bedømmelsesevne i tvivl under henvisning til dispensationsmuligheden. Såfremt indenrigsministeren skal dispensere tilstrækkeligt til, at Storstrøms Amtskommune ikke har ret i sin bedømmelse, så vil denne ene amtskommune alene lægge beslag på halvdelen af den samlede dispensationspulje.

Socialistisk Folkeparti finder ingen grund til at betvivle, at årsagen til de øgede sygesikrings- og sygehusudgifter faktisk er en øget efterspørgsel og et øget behov. Dette kan

man med Sønderjyllands Amtskommunes amtsborgmester Kresten Philipsens ord »ikke bare lægge låg på«. Den øgede efterspørgsel må derimod forklares, og de to væsentligste årsager vil helt givet vise sig at være øget sygelighed og en almindelig forventning hos befolkningen om, at når man kan diagnosticere og helbrede flere og flere sygdomme, så bliver det også gjort. I den forbindelse vil det være helt uacceptabelt for den danske befolkning at konstatere, at sygdomme, der helbredes i udlandet, ikke helbredes i Danmark. Dette vil ikke desto mindre være konsekvensen af indgrebet.

Hvad værre er, så overlader regeringen og dens støtteparti til de enkelte amtskommuner at foretage denne prioritering og dermed stå politisk til ansvar for regeringens og støttepartiets handlinger. Netop i den stribe af spørgsmål, hvor kommunaludvalget har bedt indenrigsministeren om at tage stilling til disse vigtige prioriteringsproblemer, har han afvist at tage stilling af hensyn til det selv samme kommunale selvstyre, som indgrebet fundamentalt er rettet imod.

Da Socialistisk Folkeparti agter at stemme imod indgrebet, har mindretallet undladt at gå nærmere ind i en beskrivelse af lovforslagets detaljer, men for en ordens skyld skal nævnes,

- at anvendelsen af sidste års skatteprocent giver anledning til rene tilfældigheder, idet amtskommunerne traditionelt ikke har fastsat skatteprocenterne alene af hensyn til deres udgiftsbehov, men også af hensyn til f.eks. kassebeholdningen,
- at de afsatte puljer, der i øvrigt udtrykker regeringens egen erkendelse af indgrebets uheldige virkninger, overlades til indenrigsministerens administration. Hver enkelt amtskommune skal altså have budgettet vurderet i Indenrigsministeriet, hvis man vil i betragtning,
- at det tilsyneladende er blevet regeringens stil i bedste herremands- og enevældestil at slå sig igennem, hvor forhandlingspartnerne ikke umiddelbart bøjer sig for regeringens krav, og
- at indgrebet er udformet så raffineret, at det samlede udgifts- og serviceniveau oven i købet vil falde i forhold til den opstillede ramme, for nok har regeringen opstillet en målsætning om at holde skat-

terne konstant i kommunerne under ét, men lovforslagets udformning gør, at de amtskommuner, som eventuelt måtte ønske at sænke skatteprocenten, ikke kan modsvares af andre amtskommuner, som forbedrer deres serviceniveau tilsvarende. Det ville derfor være bedre i overensstemmelse med lovforslagets faktiske indhold at formulere målsætningen, ikke som »uændret skat under ét«, men »maksimalt uændret skat under ét«, eller endnu bedre: »ringere vare for samme pris!«.

Hvis lovforslaget vedtages, har regeringen skabt det værst tænkelige psykologiske og økonomiske udgangspunkt for videre samarbejde med primær- og amtskommunerne om de betydelige problemer, som skal løses i de kommende år, og som ikke vil kunne løses uden de kommunale organisationers og de enkelte kommuners positive medvirken.

Venneløs og forladt vil regeringen sidde alene tilbage.

Efter Socialistisk Folkepartis opfattelse vil lovforslaget medføre en massakre på en lang række af de områder, der administreres af kommuner og amtskommuner. Konsekvenserne, som de allerede er oplyst af en række amtskommuner, vil blive aldeles uacceptable. På den baggrund vil Socialistisk Folkeparti som ved tidligere indgreb over for kommunerne udtrykke sin harme over den lemfældige måde, hvorpå et lovforslag med så vidtrækkende og dybt alvorlige virkninger bliver jaget gennem Folketinget. Et lovforslag af denne karakter bør udsættes for en seriøs udvalgsbehandling. Det har ikke været muligt, og det er dybt beklageligt.

Med hensyn til forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Ophævelse af deponeringsordning vedrørende 1987 samt ændring af det amtskommunale bloktilskud) vil Socialistisk Folkeparti mellem 2. og 3. behandling stille ændringsforslag, der efter mindretallets opfattelse vil betyde rimelige økonomiske vilkår for kommunerne.

Ændringsforslag

til

I. Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner

(Ophævelse af deponeringsordning vedrørende 1987 samt ændring af det amtskommunale bloktilskud)

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (KF, V, RV og KRF):

Til titlen

1) I undertitlen indsættes efter »1987«: »for amtskommunerne«.

Til § 1

2) Nr. 1, 2, 3, 8, 10 og 12 udgår.

Bemærkninger

Til nr. 1 og 2

På baggrund af den som bilag til betænkningen optrykte aftale af 29. maj 1987 mellem regeringen og Det Radikale Venstre om den kommunale økonomi i 1987 og 1988 foreslås, at det af regeringen foreslåede skatte-loft samt ophævelsen af deponeringsordningen for 1987 alene kommer til at omfatte amtskommunerne.

Ændringsforslag

til

II. Forslag til lov om den kommunale og amtskommunale skatteudskrivning i 1988

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (KF, V, RV og KRF):

Til titlen

1) I titlen udgår ordene »kommunale og«.

Til § 1

2) I *stk. 1* udgår ordene »kommuner og«.

3) *Stk. 2* og *3* udgår.

Til § 2

4) Ordene »kommunale og« udgår.

5) Ordene »§ 6 i lov om kommunal indkomstskat og« udgår.

Til § 3

6) I *stk. 1* ændres »§ 1, stk. 1 og 3,« til: »§ 1«.

7) I *stk. 2* udgår ordene »kommuner og«.

Bemærkninger

Til nr. 1-7

På baggrund af den som bilag til betænkningen optrykte aftale af 29. maj 1987 mellem regeringen og Det Radikale Venstre om den kommunale økonomi i 1987 og 1988 foreslås, at det af regeringen foreslåede skatte-loft samt ophævelsen af deponeringsordningen for 1987 alene kommer til at omfatte amtskommunerne.

Karen Højte Jensen (KF) nfm. *Grove (KF)* *Lizzie Lichtenberg (KF)* *Lis Aaltonen (KF)*

Svend Heiselberg (V) *Niels Anker Kofoed (V)* *Maisted (V)* *Steffensen (KRF)*

Hans Jørgen Jensen (S) *Dorte Bennedsen (S)* *Tove Lindbo Larsen (S)* *Lerke (S)*

Henning Rasmussen (S) fmd. *Taanquist (S)* *Agerschou (SF)* *Tommy Dinesen (SF)*

Ole Vig Jensen (RV)

Partierne CD, FP og VS havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag

København, den 29. maj 1987

Aftale mellem regeringen og Det Radikale Venstre om den kommunale økonomi i 1987 og 1988

1. Der er enighed mellem regeringen og Det Radikale Venstre om, at den samlede kommunale udskrivningsprocent ikke bør stige fra 1987 til 1988, og at udgifterne i den samlede kommunale sektor bør svare til de aftaler, der i maj 1986 blev indgået mellem regeringen og de kommunale parter.

2. Hvad angår *primærkommunerne*, er der enighed om, at dette mål kan nås uden lovindgreb, hvis de enkelte *kommuner* gør en tilstrækkelig indsats; og parterne har tillid til, at det vil lykkes kommunerne at reducere udgifterne, så rammen under ét viser sig at blive overholdt. Det vil i så fald betyde, at kommunerne ikke kommer til at betale noget deponeringsbeløb i 1988.

Der er enighed om, at deponeringsordningen for kommunerne bør opretholdes.

Regeringen og Det Radikale Venstre vurderer, at langt de fleste kommuner under disse omstændigheder vil vise sig i stand til at fastholde udskrivningsprocenten i 1988, hvorfor den af regeringen foreslåede lovgivning ikke anses for nødvendig. Der er på denne baggrund enighed om for primærkommunerne at videreføre fælleserklæringen af 13. maj 1986 med følgende forudsætninger:

- Bloktilskuddet og udgiftsrammen forhøjes med 600 mill. kr. i både 1987 og 1988. Det forudsættes herved, at der er gjort op med de kommunale kompensationskrav vedrørende asbest, karensdag, flygtninge og skattereformen. Endvidere reguleres tilbuddet på normal måde for andre kompensations spørgsmål, der måtte blive rejst i forhandlingerne herom til juni.
- Udgiftsrammen forhøjes som følge af arbejdstidsforkortelsen i 1988 svarende til kompensation for arbejdstidsforkortelsen efter de retningslinjer, der anvendes indenfor statens område.

- Der sker en opstramning af statens vejledningsvirksomhed over for kommunerne, idet ressortministerierne forpligtes til at drøfte økonomiske konsekvenser af henstillinger, vejledninger m.v. med Kommunernes Landsforening og Finans- og Indenrigsministeriet, forinden disse udsendes, selv om de ikke har bindende karakter.

- I forbindelse med gennemførelsen af handlingsplanen for vandmiljøet vil regeringen sikre låneadgang vedrørende anlægsudgifter til rensningsanlæg for kommuner med lav likviditet. Regeringen vil inden udgangen af juni udsende retningslinjer til kommunerne om finansiering af rensningsanlæg, omfattende en præcisering af låneadgangen og de regler om fuld brugerfinansiering, der påregnes gennemført ved lov i løbet af efteråret.

- Der sker ingen ændringer i regelsættet vedrørende deponering og likvidetsforbrug.

3. For *amtskommunernes* vedkommende stiller sagen sig anderledes. Det er under arbejdet i Folketingets kommunaludvalg sandsynliggjort, at amtskommunernes rammeoverskridelse, selv under forudsætning af korrektion for nye opgaver m.v., vil blive på over 1½ mia. Henvendelser fra Amtsrådsforeningen giver desuden anledning til at forvente en yderligere vækst i forhold hertil.

Regeringen og Det Radikale Venstre ser derfor ingen vej uden om lovgivning vedrørende amtskommunerne i overensstemmelse med regeringens forslag.

Regeringen og Det Radikale Venstre har noteret, at budgetlægningen for 1988 efter Amtsrådsforeningens opfattelse bør tage udgangspunkt i det faktisk konstaterede udgiftsniveau i 1987.

Efter hidtil gældende lovgivning ville dette udgiftsniveau indebære en deponering af ca.

1,5 mia. kr. (og en tilsvarende finansiel belastning) i 1988. Denne deponering ophæves efter lovforslaget.

Regeringen og Det Radikale Venstre er enige om, at de nu fastsatte finansielle rammer gør det muligt at opetholde dette udgiftsniveau, idet finansieringsmulighederne udover rammen udgør:

	mill. kr.
Dispensationsmuligheder vedrørende skatteforhøjelse	ca. 600
Det beregnede overskud ved uændret skat	ca. 500
Lånemuligheder	ca. 600
Dette udgør i alt	ca. 1.700

Det fremhæves, at regeringens forslag giver finansiel mulighed for en udgiftsvækst i forhold til den aftalte ramme for 1987 på over 1½ mia. kr. eller 3-4 pct. Regeringen og Det Radikale Venstre har i den forbindelse lagt vægt på, at denne realvækst anvendes til nedbringelse af ventelisterne.

For amtskommunernes vedkommende er der derfor enighed om at gennemføre de fremlagte lovforslag. Dette indebærer at:

- Der gennemføres et loft over den amtskommunale skatteudskrivning i 1988. Hver amtskommunes udskrivningsprocent må højst svare til udskrivningsprocenten i 1987.
- Der fastsættes en overgrænse på 10 pct. for den stigning i udskrivningsgrundlaget, amtskommunerne kan budgettere med.
- Samtidig suspenderes deponeringsordningen vedrørende 1987. Herved sparer amtskommunerne skønsomt 1,5 mia. kr. i 1988.
- Der afsættes en dispensationspulje for skatteforhøjelse på i alt 600 mill. kr. Dispensationen gives først og fremmest til amtskommuner, som ellers ikke ville kunne opretholde aktiviteten på sygehus- og sygesikringsområdet.
- Der afsættes endvidere en dispensationspulje (svarende til 1 pct. af udskrivningsgrundlaget) til amtskommuner, der kan dokumentere en vækst i udskrivningsgrundlaget udover 10 pct.

- Bloktilskudsafviklingen gennemføres gradvis, således at det amtskommunale bloktilskud for 1988 fastsættes til 11,5 mia. kr.
- Det amtskommunale bloktilskud og udgiftsrammen forhøjes dog med 200 mill. kr. i både 1987 og 1988. Det forudsættes herved, at der er gjort op med samtlige de kompensationsspørgsmål, der er behandlet i notat til kommunekontaktudvalgets møde den 30. april, dog bortset fra den sociale finansieringsomlægning, der efterreguleres efter de sædvanlige regler. Endvidere reguleres tilskuddet på normal måde for andre kompensationsspørgsmål, der måtte blive rejst til forhandlingerne herom til juni.
- Udgiftsrammen forhøjes som følge af arbejdstidsforkortelsen i 1988 svarende til kompensation for arbejdstidsforkortelse efter de retningslinjer, der anvendes inden for statens område.
- Der sker en opstramning af statens vejledningsvirksomhed over for amtskommunerne, idet ressortministerierne forpligtes til at drøfte økonomiske konsekvenser af henstillinger, vejledninger m.v. med Amtsrådsforeningen og Finans- og Indenrigsministeriet, forinden disse udsendes, selv om de ikke har bindende karakter.
- Der nedsættes et udvalg under Indenrigsministeriet til behandling af udgiftspres og styringsmuligheder inden for det amtskommunale udgiftsområde.

4. Af hensyn til at fremme en hurtig nedbringelse af ventelisterne til hospitalsbehandling, er regeringen og Det Radikale Venstre endvidere enige om følgende:

- Der afsættes for 1988 en pulje på 600 mill. kr. til lån til amtskommunerne til sygehusbyggeri, apparatur og andre midlertidige udgifter, som efter amtskommunernes vurdering kan nedbringe ventelisterne.
- Halvdelen af den afsatte dispensationspulje vedrørende skatteforhøjelser - svarende til ca. 300 mill. kr. - gøres betinget af, at beløbet efter amtskommunens vurdering anvendes til nedbringelse af ventelisterne.

Der tænkes hermed bl.a. på følgende foranstaltninger, hvor en kortvarig (ekstraordinær) indsats kan hjælpe amtskommunerne i bestræbelserne på at nedbringe ventelisterne:

Bilag til bet. o. lovf. vedr. kommunal udligning m.m.

- nyindretning eller udvidelse af operationsstuer for så vidt angår hjerte-, hofte-, knæ-, øjenoperationer m.v.,
- nyindretning eller udvidelse af intensivafsnit til hjertekirurgi,
- udvidelse eller etablering af forundersøgelseskapacitet, herunder røntgenudstyr,
- udvidelse eller etablering af genoptræningsfaciliteter, der kan aflaste de sengeafsnit, der tager sig af hoftepatienter,
- midlertidig etablering af ekstra personaleressourcer, eksempelvis ekstra operationshold til afvikling af ventelistepatienter,
- eventuel midlertidig ansættelse af udenlandske hjertekirurger på afdelinger, der i øvrigt har den fornødne kapacitet, og hvor hjertekirurgerne altså er flaskehalsen. Herved styrkes også oplæringen af danske hjertekirurger,
- betaling af danske kirurgers uddannelse på udenlandske hjertekirurgiske centre,
- forsøg med mere udbredt anvendelse af ambulante øjenkirurgi (respektive 1 døgn

indlæggelser),

- betaling for benyttelse af udenamtslig kapacitet til afvikling af ventelistepatienter,
- betaling for benyttelse af udenlandsk kapacitet til afvikling af ventelistepatienter,
- anskaffelse af apparatur, der kan medvirke til, at patienterne har kortere indlæggelsestider.

Med samme formål afsættes i finansårene 1987 og 1988 et beløb til *Rigshospitalet* til bl.a. indkøb af apparatur og andre midlertidige udgifter i forbindelse med en særlig indsats til nedbringelse af ventelisterne for bl.a. kar- og øjenkirurgi samt hofte- og knæledsoperationer.

5. Spørgsmålet om vilkårene for det særlige tilskud til *København* optages til forhandling mellem Indenrigsministeriet og Københavns Kommune.

Der optages særskilt forhandling med *Frederiksberg* Kommune.